Matti Mäkelä 18.9.2020 81/20/L/A

Ympäristövaliokunta
ymv@eduskunta.fi

Ympäristövaliokunta keskiviikko 23.09.2020 klo 09.30 / HE 70/2020 vp / Asiantuntijapyyntö

Hallituksen esitysluonnos laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta

Pyydettynä lausuntona luonnokseen hallituksen esitykseksi laiksi biopolttoaineista ja bionesteistä annetun lain muuttamisesta Metsäteollisuus ry toteaa seuraavaa:

Ehdotettavalla lakimuutoksella toimeenpantaisiin päivitetty uusiutuvan energian edistämistä koskeva direktiivi (EU) 2018/2001 kestävyyskriteerisääntelyn osalta. Metsäteollisuus kannattaa lainsäädännön voimaantuloa. Kriteerien toimeenpano parantaa EU:n alueella luottamusta muun muassa metsätalouden kestävyyteen.

Hallituksen esitys on valmisteltu asiantuntevasti ja siinä on otettu huomioon asiaa valmistelleen työryhmän ehdotukset sekä lausuntokierroksen palaute. Hallituksen esityksessä on perustellusti otettu lähtökohdaksi direktiivin täytäntöönpano siten, että hallinnollisen taakan lisääntymistä ja toimijoihin kohdistuvia lisäkustannuksia pyritään välttämään.

Kuten hallituksen esityksessä ja komission tilaaman asiantuntijaselvityksen luonnoksessa todetaan, Suomi näyttää täyttävän metsäbiomassan osalta direktiivissä asetetut kriteerit maatasolla niin sanotun riskiperusteisen arvioinnin perusteella. Metsäteollisuus katsoo, että kansallisia lisäkriteereitä ei tule säätää. Maatason kriteerien täyttymisen johdosta toimijoiden lisäkustannukset muodostunevat suhteellisen vähäisiksi Suomesta hankitun biomassan osalta. Lisäksi TEM:n tilaaman selvityksen (VTT) mukaan kotimaisten metsäbiomassojen käyttö näyttää täyttävän kasvihuonekaasuja koskevat päästövähennysvelvoitteet.

Budjettiriihen päätöksien myötä tuontibiomassan merkitys korostuu entisestään turpeen energiankäytön vähentyessä. Metsäteollisuus kuitenkin korostaa, että kuten hallituksen esityksessä todetaan, tuontibiomassan osalta vaikutukset ovat edelleen epävarmat. Metsäteollisuus ry katsoo, että myös tämän osalta tulee pyrkiä hallinnollisen taakan minimointiin. Mikäli tuontibiomassan alkuperämaassa maatason vaatimukset eivät täyttyisi, tulisi erän kestävyyskriteereiden mukaisuus osoittaa hankinta-alueen tasolla ainoastaan siltä osin kuin maatason kriteerit eivät täyty. Toisin sanoen, jos osa tuontibiomassaan liittyvistä kriteereistä täyttyisi maatason lainsäädännön kautta, niiden osalta ei edellytettäisi alemman asteista tarkastelua.

Etenkin Venäjä on Suomen kannalta tärkeä metsäbiomassan lähde. Komission tilaaman asiantuntijaselvityksen luonnoksessa ei arvioida yksiselitteisesti, miten Venäjä täyttää maatason kriteerit. Venäjä on Suomen osalta suurin kysymysmerkki aiheeseen liittyen, ja siitä tarvitaan nopeasti lisätietoa.

Metsäteollisuus korostaa, että ennustettavuus on tärkeä osa kilpailukykyistä toimintaympäristöä. Suomen on syytä varmistaa, että Green Deal -aloitteesta huolimatta kestävyyskriteereitä ei tulevina vuosina muuteta, jotta yrityksillä on riittävä näkymä jo sovitulle vuosia 2021-2030 koskevalle kaudelle.

Näkökulmia toimeenpanon sujuvoittamiseksi

Metsäteollisuus korostaa nopean etenemisen tärkeyttä asiassa. Lisäksi Suomen on toimittava aktiivisesti komission suuntaan tämän laatiessa toimeenpanosäädöksiä tai mahdollisia muita ohjeistuksia. Toimijoilla tulee olla hyvissä ajoin tiedossa uusi lainsäädäntö ja viranomaisten ohjeistus, jotta muuttuviin velvoitteisiin voidaan varautua. Energiakäyttöön tarkoitetun metsäbiomassan aikajänne on usein pitkä. Varastoissa saattaa olla tälläkin hetkellä usea vuosi sitten korjattua metsäbiomassaa, josta on tarkoitus tuottaa energiaa vasta 30.6.2021 jälkeen, jolloin direktiivi tulee olla kansallisesti toimeenpantu.

Lainsäädännön lisäksi on tarpeen hyvissä ajoin esittää konkreettisin esimerkein, mitä arjen lisävaatimuksia yrityksille on tulossa. Energiavirastolle olisi luonteva tehtävä esittää malleja siitä, kuinka yritys rakentaa oman kestävyysjärjestelmänsä. On tärkeää välttää tilanteita, joissa kestävää biomassaa voitaisiin tulkita kestämättömäksi sen vuoksi, että toimijoilla on puutteellinen ymmärrys oikealaisesta järjestelmästä. Tällaista neuvontapalvelua varten Energiavirasto tarvitsee riittävät resurssit.

Metsäteollisuus tukee hallituksen esitykseen sisältävää ajatusta, jonka mukaan nykyisessä kestävyyslainsäädännössä olevia todentamismenettelyjä hyödynnetään kustannustehokkuuden varmistamiseksi ja kansallisten erityispiirteiden huomioon ottamiseksi. On myös kannatettavaa, että toiminnanharjoittajan olisi mahdollista osoittaa kriteerien täyttyminen komission hyväksymien vapaaehtoisten kansainvälisten tai kansallisten järjestelmien kautta.

Metsäteollisuus ry

Timo Jaatinen
toimitusjohtaja